

บทที่ 19

แผ่นป้ายผ้าสำลี

(Flannel Board)

แผ่นป้ายสำลีเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนชนิดหนึ่งซึ่งราคาถูก ใช้งาน มีลักษณะเป็นแผ่นป้ายแข็ง มีผ้าสำลี หรือผ้าสักหลาดหุ้มอยู่ด้านหนึ่ง หรือสองด้าน ใช้เป็นป้ายสำหรับติดชิ้นส่วนแสดงเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งจะถ่ายทอดความคิดที่เป็นนามธรรม รวบรวมความคิดให้เป็นหมวดหมู่ หรือแสดงความสัมพันธ์ของเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำ

1. วัสดุที่ใช้ทำพื้นป้าย อาจทำจากไม้อัด (ขนาดหนา 4 ม.ม.) เซฟวิงบอร์ด (ขนาด 5 ม.ม.) กระดาษชานอ้อย กระดาษแข็งชนิดหนา เมโซไนท์ หรือซีโลเทกซ์ หรือโฟมหรืออาจใช้วัสดุอื่น ๆ ที่มีลักษณะเบาเหมือนกัน แต่อย่าให้งอง่าย ขนาดของแผ่นป้ายไม่ควรจะมีขนาดเล็กกว่า 2 + 3 ฟุต

2. ผ้าที่ใช้หุ้มแผ่นป้ายจะเป็นผ้าสำลี ผ้าสักหลาด ผ้าเนื้อหยาบหรือผ้าที่มีขนอื่น ๆ สำหรับสีของผ้าไม่ควรจะใช้สีที่ดึงดูดความสนใจของผู้ดูให้หันเหไปทางอื่น นอกจากชิ้นส่วนที่นำไปติด แต่ควรจะเป็นสีที่ช่วยทำให้สิ่งที่แสดงเด่นขึ้น สีที่ควรจะใช้ได้แก่ สีเขียว สีดำ สีน้ำเงินและสีเลือดหมู ถ้าเป็นสีอ่อนเก็บไว้นานสีอาจจางได้

3. วัสดุที่ใช้ติดผ้าหุ้มกับป้ายเข้าด้วยกัน อาจจะใช้กาวหรือเทปติดก็ได้ หรือจะใช้เป๊กเครื่องเย็บกระดาษ หรือเข็มเย็บผ้าก็ได้

4. วัสดุที่ใช้ทำอุปกรณ์ติดแผ่นป้ายผ้าสำลีได้แก่ ภาพ กระดาษแข็ง กาว ผ้าสำลี หรือผ้าสักหลาด กระดาษทราย หนีบและสี โบมิดโกนหรือกรรไกร

วิธีทำ

วิธีที่ 1 ขึงหน้าเดียว

ตัดผ้าสำลีให้มีขนาดโตกว่าแผ่นไม้อัดข้างละประมาณ 3 - 4 นิ้ว เพื่อจะได้พับทั้ง 4 ด้าน วางแผ่นป้ายลงบนผ้าสำลี แล้วพับชายผ้าทางขอบไปทางด้านหลังของแผ่นป้าย คือให้ตั้งพร้อมทั้งใช้เครื่องเย็บกระดาษหรือเป๊กตรีงผ้าให้ติดแผ่นป้าย วิธีนี้เหมาะสำหรับใช้วัสดุประเภทซีโลเทกซ์ หรือแผ่นชานอ้อยอัดเพราะเย็บหรือกดเป๊กได้ง่าย และวัสดุมีความหนาพอไม่ทำให้ตะปูโผล่ออก

วิธีที่ 2 ขึงสองหน้า

ตัดผ้าเป็นสองชั้นโตกว่าพื้นป้ายเล็กน้อย เย็บสองด้านคล้ายถึงให้พอดีกับแผ่นป้าย กลับเอาตะเข็บเข้าด้านใน แล้วสอดแผ่นป้ายเข้าในถุง ดึงให้ตึงแล้วสอดปิดปากถุงวิธีนี้ จะใช้ผ้าสำลีที่มีสีเดียวกันทั้งสองหน้า หรือหน้าละสีก็ได้ สำหรับวัสดุที่ทำป้ายควรใช้ไม้อัดหนา 4 ม.ม. หรือเซฟริงบอร์ดหนา 5 ม.ม. หรือกระดาษแข็งที่มีความแข็งแรงพอก็ใช้ได้

วิธีที่ 3 พันชั่วคราว

แบบนี้เหมาะสำหรับใช้ชั่วคราว เช่น เรามีขาตั้งอยู่แล้วเราก็เอาผ้าสำลีที่ต้องการมา พันทาบปลายทั้งสองให้เกยกัน ดึงให้ตึงแล้วตรึงด้วยเข็มหมุด เข็มกลัดซ่อนปลาย เบ็กที่เย็บกระดาษ หรือเทปกก็ได้

วิธีที่ 4 ขึงรั้ง

วิธีนี้คล้ายกับวิธีที่ 1 แต่แทนที่จะตรึงด้วยเบ็ก กาว ที่เย็บกระดาษ หรือเทป ดังกล่าว กลับใช้เข็มเย็บผ้าร้อยข้างบนข้างล่างให้ตึง แล้วร้อยด้านขวาไปด้านซ้าย ทำนองเดียวกันเส้นด้ายจะช่วยดึงให้ผ้าสำลีนี้ขึงตึงเป็นอย่างดี

การเตรียมวัสดุสำหรับใช้กับแผ่นป้ายผ้าสำลี

ชิ้นส่วนหรือรูปภาพที่นำมาติดลงบนแผ่นป้าย ผ้าสำลีจะต้องได้รับการตระเตรียมกันเป็นอย่างดี สิ่งที่นิยมใช้กันทั่วไปสำหรับแปะด้านหลัง คือ ผ้าสำลี ผ้าสักหลาด กระดาษทราย เมื่อเตรียมวัสดุที่จะนำมาติดกับผ้าสำลีเราควรจะทราบด้วยว่า ชิ้นส่วนที่มีน้ำหนักเบา ๆ เช่น สมุด หนังสือ เล่มเล็ก ๆ ตัวหนังสือที่ทำด้วยกระดาษแข็ง ฟองน้ำ หรือแผ่นโลหะอ ลูมิเนียม บาง ๆ ฯลฯ ก็สามารถนำมาติดได้ ชิ้นส่วนที่ติดบนแผ่นป้ายสำลีคือ ผ้าสักหลาด ผ้าสำลี หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ตัดเป็นรูปต่าง ๆ สำหรับใช้สอน ซึ่งสามารถนำมาติดลงบนแผ่นป้ายและแกะออกได้ การที่ชิ้นส่วนเหล่านี้เกาะพื้นผ้าสำลีก็เพราะพื้นหลังของมันเป็นขน มีความฝืด ถ้าเป็นภาพผลึก หรือภาพเขียน บนกระดาษแข็งต้องใช้กระดาษทรายเบอร์ 4 ติดข้างหลัง เอาด้านที่เป็นทรายออก นอกจากนั้นยังอาจใช้ไหมพรมมาวางเป็นเส้นหรือขดเป็นภาพได้อีกด้วย

ข้อแนะนำในการใช้แผ่นป้ายผ้าสำลีในการสอน

แผ่นป้ายสำลีเป็นอุปกรณ์ที่มีประโยชน์ ถ้าเรารู้จักวิธีใช้และหลักการที่ถูกต้อง จะช่วยให้การสอนของครูสะดวกและได้ผลดีมาก

1. เตรียมชิ้นส่วนที่จะใช้แสดงไว้ให้เป็นระเบียบ อย่าให้ปะปนกัน
2. ลองแสดงดูก่อน เพื่อทราบว่าจะวางรูปอย่างไร จะติดอะไรก่อนหลังและใช้เวลานานเท่าไร